

SOSYAL POLİTİKA ÜZERİNE YAZILMIŞ MAKALELERİN METİN MADENCİLİĞİYLE ANALİZİ

Doç. Dr. Aslan Tolga ÖCAL •

Doç. Dr. Deniz HERAND •

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2009-2019 yılları arasında Ulakbim ve Science Direct veri tabanlarında yer alan “sosyal politika”ya ilişkin makalelerin ilgi alanlarını ve bu makalelerde kullanılan anahtar kelimeler arasındaki birliktelik kurallarını incelemektir. Ulakbim veri tabanında 192 Türkçe ve Science Direct veri tabanında ise 481 İngilizce olmak üzere toplam 673 makale incelenmiştir. Yöntem olarak, Ulakbim ve Science Direct veri tabanları üzerinden indirilen makalelere ait anahtar kelimelerin kullanılma sıklığı incelenmiş daha sonra açık kaynak kodlu bir veri madenciliği yazılımı olan RapidMiner ile anahtar kelimeler üzerinde birliktelik kuralları analizi yapılmıştır. Çalışmanın bulguları incelendiğinde her iki veri tabanında yer alan makalelerde farklı ve benzer ilgi alanlarına rastlanmış ayrıca birliktelik kuralları bakımından aynı anahtar kelimeler üzerinde değerlendirme yapıldığında, konuların ele alınışının farklı boyutlara dayandığı görülmüştür. Türkiye’deki çalışmalarda devlet, refah, hizmet, yoksulluk ve eğitim, Science Direct veri tabanındaki çalışmalarda ise sağlık, yoksulluk, refah, bakım ve çocuk başlıkları ön plana çıkmıştır. Birliktelik kurallarında ise Ulakbim veri tabanındaki çalışmalarda refah devletinin diğer anahtar kelimelerle birlikte kullanımı yaygınken, Science Direct veri tabanındaki çalışmalarda birliktelik kuralları daha fazla çeşitlilik arz etmektedir. Çalışmanın en büyük kısıtı belirli bir zaman aralığıyla yetinmesi ve sadece iki veri tabanı üzerinden sosyal politikanın yönünün ve ilgi alanının tartışılmasıdır. Sosyal politika alanında benzer bir çalışmanın yapılmamış olması ve bu alana farklı bir bakış kazandıracak bir yöntemle konunun irdelenmesi, çalışmanın özgün yanını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Veri Madenciliği, Metin Madenciliği, Ulakbim, Science Direct.

JEL Kodları: C82, C88, I31, J18

* Marmara Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, İstanbul/Türkiye, e-mail: atolgaocal@gmail.com

* Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Enformatiği Bölümü, İstanbul/Türkiye, e-mail: denizherand@marmara.edu.tr

Makale Geçmişi/Article History

Başvuru Tarihi / Date of Application : 30 Nisan / April 2020

Düzeltilme Tarihi / Revision Date : 30 Mayıs / June 2020

Kabul Tarihi / Acceptance Date : 12 Haziran / June 2020

149

Araştırma Makalesi/Research Article

ANALYSIS OF SOCIAL POLITICS ARTICLES BY USING TEXT MINING

ABSTRACT

The objective of this study is to investigate respective parts and examine association rules related to key words of articles contained in Ulakbim and Science Direct databases which are associated with ‘social politics’ between the years 2009-2019. Total of 673 articles were examined which were comprised of 192 articles in Turkish from the Ulakbim database and 481 articles in English from the Science Direct database. The methodology was to examine the frequency of the key words in the articles downloaded from Ulakbim and Science Direct databases and afterwards the association rule analysis was performed based on the key words by using an open source data mining software named RapidMiner. Upon examination of the results it can be concluded that the articles from the two databases under consideration contained both different and similar parts, whereas the result of association rule analysis made on same key words showed that handling of the subjects in the articles was based on different views. The Turkish studies emphasized government, welfare, care, poverty and education while studies in Science Direct database concentrated on health, poverty, welfare, care and children. The biggest restriction of the study is that it examines only a certain time period and only two databases which include articles arguing and discussing social politics. However, the unique part is that no other study was ever made in the area of social politics and that the study itself was conducted by using a methodology which brought a new perspective to the subject.

Key Words: : Social Policy, Data Mining, Text Mining, Ulakbim, Science Direct.

JEL Codes: C82, C88, I31, J18.

1. GİRİŞ

Günümüzde sosyal sorunların artmasına ve bu sorunların çeşitlenmesine bağlı olarak çözüm sunacak daha geniş ilgi alanlarına sahip sosyal politika çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Akademisyenlerin bu çerçevede yapmış oldukları çalışmalar, bize günümüzdeki sosyal politikanın genişleyen kapsamını göstermektedir.

Bu çalışmanın amaçlarından biri, 2009-2019 yılları arasında Ulakbim ve Science Direct kapsamında yayınlanmış olan sosyal politika makalelerinin yoğunlaştığı konuların tespit edilmesidir. Ayrıca çalışmanın bir diğer amacı ise, sosyal politika konusunda kullanılan kavramlar arasındaki örüntüleri, RapidMiner programı ve metin madenciliği teknikleri ile ortaya koymaktır. Her iki amaç, Ulakbim ve Science Direct kapsamında değerlendirilecek, yönelimler arasındaki farklılıklar mukayese yoluyla açıklanacaktır. Bu çalışma sonucunda sosyal politikanın çeşitlenen ilgi alanı üzerine analiz yapılabilecektir.

Sosyal politika, sosyal sorunların tespit edilmesi, ayrıştırılması ve bu sorunlara dikkat çekilmesiyle ortaya çıkan bir dizi ekonomik ve sosyal tedbiri ifade etmektedir. Topluma dair bir sorun

olmadıkça sosyal politika tedbirlerine de gerek duyulmamaktadır. Sosyal sorunlar her ne kadar insanlık tarihi boyunca var olmuşsa da Sanayi Devrimi'nin ortaya koyduğu sermaye-emek çatışması sonucunda bu sorunlar daha da artmış ve fabrikalarda işçi sınıfının sorunları modern anlamda sosyal politika kavramının gelişmesine imkan tanımıştır (Taşçı 2017: 9). Sosyal politika, işçi ve işveren ilişkilerindeki hak ve menfaat çatışmalarının önlenmesi amacıyla, devlet eliyle ekonomik ve sosyal alanda yürütülen politikaların ortak adı şeklinde ortaya çıkmıştır. İlk olarak Alman akademisyen Wilhelm Heinrich Riehl tarafından kullanılan kavram, devletin o dönemde burjuva sınıfı karşısındaki faaliyetlerini göstermek ve toplumdaki ilişkileri yansıtmak amacıyla taşınmıştır (Tuna ve Yalçıntaş, 1994: 21). Görece zayıf olan işçi kesiminin haklarının korunmasını ifade eden bu tür politikalara iki sınıf arasındaki çatışmaları önlemesi sebebiyle dar anlamda sosyal politika denilmektedir.

Ancak zaman içerisinde toplumda farklı kesimlerin farklı sorunları olduğu görülmüştür. Bu durum sosyal politikanın alanını genişletmiştir. Sosyal politika aslında büyük ölçüde bir toplumu tanımlamaya hizmet etmektedir. Sosyal politikalar, bir topluluğun en zayıf üyelerini korumak için ortaklaşa yapılan faaliyetleri içerdiği gibi ek olarak aynı zamanda herkesin sosyal ihtiyaçlarını da karşılamak zorundadır (ILO, 2000: 113). Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra sosyal politika bir işçi politikasından, bireyselleştirilmiş toplumun tamamı için genel bir yeniden dağıtım politikasına dönüşmüştür. Beveridge'in evrenselci fikirlerinden etkilenen sosyal politika, sınıf siyaseti ile gittikçe daha az karakterize olmuş ve tüm vatandaşları içerecek şekilde, onların refahına yönelik genel refah politikalarına dönüşmüştür. Keynesyen ekonominin itici gücü altında, devlete sürekli ekonomik büyüme, ekonomik istikrar ve tam istihdam sağlama sorumluluğu yüklenmiştir (Maydell vd., 2006: 12). Bu amaçla Keynesyen politikalar devleti; eğitimi, sağlığı ve altyapıyı güçlendirici talep yönlü harcamalara yöneltmiştir (Aykaç ve Güllü, 2006:34). Keynesyen ekonomik yaklaşımla daha kapsayıcı müdahalelerin yolunu açan bu durum, refah devleti yaklaşımının benimsenmesine yol açmıştır. 1945-1951 yılları arasında Birleşik Krallık'ta İşçi Partisi Hükümetinin refah devletini gündeme getirmesi ve Beveridge'in "toplumun altını oyan beş devasa kötülük" olarak adlandırdığı cehalet, hastalık, aylıklık, bakımsızlık ve fakirlik konuları toplumun yararı için bir an evvel ortadan kaldırılması gereken devletin mücadele alanlarını oluşturmuştur. Bu amaçlara ulaşabilmek için; cehalete karşı eğitim, hastalığa karşı sağlık hizmetleri, aylıklığa karşı tam istihdam, bakımsızlığa karşı kiralık toplu konut, fakirliğe karşı ise ulusal sigorta yardımları mücadele araçları olarak belirlenmiştir (Alcock, May ve Rowlingson 2011: 19-20). Sosyal politika bu temel konular üzerine inşa edilerek hukuki bir boyut kazanmıştır.

1970'li yıllar petrol şoku ve stagflasyonla karakterize olup, Keynesyen politikaların ve özde refah devletinin ağır eleştirilere maruz kaldığı yıllardır. Cömert sosyal harcamalara getirilen eleştirilerin arttığı bu dönem, refah devletinin sonu olarak görülmüştür. Refah devleti anlayışının sonu olarak değerlendirmeler yapılmış olsa da aslında refah devleti ortadan kalkmamış, yeni koşullar karşısında dönüşüm geçirmiştir. Cömert refah devleti anlayışı yerini sosyal harcamaları kısmayı hedefleyen bir refah devleti anlayışına bırakmıştır (Gümüş, 2018: 33). Ayrıca bu dönemde sosyal politikanın

üretmesinde yerel yönetimlere, özel sektöre ve kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelinerek devletin merkeziyetçi ve tekdüze yaklaşımından uzaklaşmıştır (Özdemir, 2009: 83). İlerleyen süreçte toplumsal yaşamda farklı ilgi gruplarına ve farklı konulara has sorunlar ön plana çıkmıştır. Tüm bunlara bağlı olarak sosyal politika günümüzde halen gelişimini sürdürmeye devam etmektedir. Bugün üçüncü kuşak sosyal politikalar olarak bahsedebileceğimiz politikalar; gençler, çocuklar, kadınlar, yaşlılar, özürllüler, eski hükümlüler, göçmenler vb. dezavantajlı grupları kapsamaktadır. Sosyal politika ayrıca; sosyal dışlanma, ayrımcılık, çevre sorunları, tüketici hakları vb. farklı toplumsal konulara da önem veren bir anlayışla evrilmiştir. (Bozkır Serdar, 2014: 6).

Türkiye’de sosyal politikanın son dönemlerde yönelimleri üzerine yapılmış çalışmalara bakıldığında, genellikle üniversitelerdeki müfredatlar, yayınlar ve özellikle de Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümlerindeki tez çalışmalarından hareketle incelendiği görülmektedir (Yorgun 2009, Akan 2011, Koray 2013, Makal 2014, Öçal ve Korkmaz 2018, Özgüler 2020) Çalışma Ekonomisi bölümlerinin, yapılan çalışmaların merkezinde yer almasının sebebi bu bölümlerin temelini oluşturan unsurun sosyal politika olmasıdır (Yorgun, 2009:59). Bahsi geçen çalışmalar sosyal politika konusunun ele alınışının, kapsamının, etkinliğinin ve konularının dönüşümünü baz almaktadır. Çalışma Ekonomisi bölümleri sosyal politika eksenli bölümler olmakla birlikte son yıllarda yaşanan süreçten onlar da etkilenmektedir. Sosyo-ekonomik düzendeki bu dönüşümlere bağlı olarak, Çalışma Ekonomisi bölümlerinin sosyal politika ekseninden bir nebze kayma yaşadığı söylenebilir (Öçal ve Korkmaz, 2018:180). Yine benzer şekilde Çalışma Ekonomisi bölümlerinde; sosyal politika, sendikacılık, toplu pazarlık gibi temel alanlarda yapılan tezlerin sayıca azlığı da dikkat çekmektedir (Yorgun, 2009:54). Ancak bu durumdan, tam anlamıyla sosyal politikaya ilginin azaldığı anlamı çıkarılmamalıdır. Bu durum sadece, Çalışma Ekonomisi bölümlerinde sosyal politika çalışmalarının sayıca beklenenin altında kaldığını göstermektedir.

Sosyal politika günümüzde artan sorunlara bağlı olarak daha fazla gündeme gelmekle birlikte son yıllardaki neo-liberal politikalara yöneliş, insan kaynakları yönetimi, sendikasız çalışma ilişkileri gibi arayışlar (Yorgun, 2009:46) sonucunda sosyal politika, hak temelli bir anlayıştan yardımseverliğe dayalı ahlaki yaklaşım içeren bir anlayışa yönelmektedir. Bu durum liberal politikaların baskınlığına bağlı olup, sosyo-ekonomik haklar daha geri planda kalmaktadır. Liberal sosyal devlet modeli olarak adlandırılabilir bu modelle birlikte daha çok yardım esaslı bir anlayış hakim olmuştur. Sosyal politikanın yönünün ne olması gerektiğine dair tartışmalar ise devam etmektedir. Bu alanda temelde toplumcu, liberal (bireyci) ve Marksist olmak üzere üç yaklaşımdan söz edilebilir (Koray, 2013:19-20). Bu yaklaşımların baskınlığına istinaden çeşitlenen sorunlara çözüm ararken farklı yöntemler kullanılmaktadır.

Sosyal politikanın içeriğine yönelik yaklaşım farklılıklarının olması ya da Çalışma Ekonomisi bölümlerinde sosyal politikaya dair tez çalışmalarının sayısındaki azalış, önemli birer bulgu olmakla birlikte Türkiye’de sosyal politikaya ilişkin çalışmaların tam anlamıyla azaldığını göstermemektedir.

Ancak sosyal sorunlardaki artış ve neo-liberal ekonomi politikalarının etkisiyle sosyal politikanın içeriğinde genel anlamda değişimler yaşanmaktadır. Bu makalenin temel amaçlarından birisi de Ulakbim ve Science Direct veri tabanlarında yer alan makaleler üzerinden sosyal politikanın yörüngesinin hangi konulara doğru kaydığına ve bu kayma esnasında çalışılan konuların da hangi diğer konularla birlikte ele alındığına ışık tutmaktır. Bunun da ötesinde Türkiye’de Ulakbim veri tabanındaki makalelerde ortaya çıkan sonuçların, Science Direct veri tabanında yer alan yurt dışı yayımlarla benzerlik ve farklılıklarının da ortaya konulabilmesi amaçlanmaktadır.

Akademisyenlerin yaptığı çalışmalar hem sosyal politikaya yön vermekte ve hem de sosyal politika uygulamalarının sonuçlarından etkilenmektedir. Bir diğer ifadeyle, akademisyenler uygulanan sosyal politikaların sonuçlarına ilişkin literatür oluştururken bazen de uygulamalara etki edebilmektedirler (Bingöl, 2017). Bu karşılıklı etkileşim üzerine yapılan çalışmaların artması gerekmektedir çünkü bu çalışmalar, sosyal politikanın yönünü ve sosyal politikayla bağlantılı konuları önemli kılmaktadır. Bu sebeple bu çalışmada son dönemlerdeki (2009-2019) hem Türkiye’deki Ulakbim veri tabanı ve hem de uluslararası alanda Science Direct veri tabanında konuyla ilgili yayınlanmış makaleler değerlendirilecektir. Bu değerlendirme sonucunda Ulakbim ve Science Direct veri tabanlarında yayınlanan makaleler iki araştırma sorusu çerçevesinde mukayese edilerek konu ele alınacaktır:

A.S.1. 2009-2019 yıllarında Ulakbim ve Science Direct veri tabanlarında sosyal politika konusunda yayınlanan makalelerde öne çıkan alanlar hangileridir?

A.S.2. 2009-2019 yıllarında Ulakbim ve Science Direct veri tabanlarında sosyal politika konusunda yayınlanan makalelerdeki konuların diğer konu başlıklarıyla birliktelik kuralları nelerdir?

2. METODOLOJİ

2.1. Veri Toplama

Bu çalışmada, 2009-2019 yılları arasında yayınlanmış olan ve içinde Ulakbim veri tabanında “sosyal politika” ve Science Direct veri tabanında ise “social policy” kavramı geçen 192 Türkçe ve 481 İngilizce olmak üzere toplam 673 makale incelenmiştir.

Makalelere ait anahtar kelimeler web servisleri ile Ulakbim ve Science Direct veri tabanları üzerinden çekilerek MS Excel programına aktarılmıştır. Bu aşamada düzgün bir veri madenciliği çalışmasının gerçekleştirilebilmesi için CRISP-DM (Cross-industry standard process for data mining) modelinin adımları takip edilmiştir. Buna göre sürdürülecek işin (business understanding) ve ardından ihtiyaç duyulan verilerin anlaşılması (data understanding) sağlanmıştır. Elde edilen verilerin

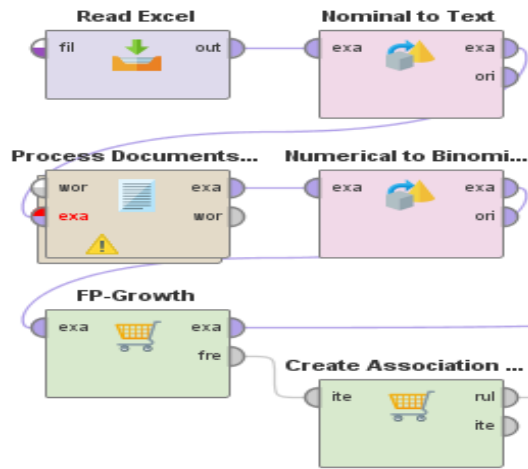
uygulanacak veri madenciliği algoritmasına (apriori) uygun hale getirilmesi (data preparation) ise bir sonraki adım olarak uygulanmıştır.

2.2. Araştırma Yöntemi

Elde edilen veriler üzerinde Şekil 1’de gösterildiği şekilde açık kaynak kodlu bir veri madenciliği yazılımı olan RapidMiner’in program araçları kullanılarak birliktelik kuralları analizi yapılmıştır. Bu işlem için birliktelik kuralları altında sınıflandırılan apriori algoritması kullanılmıştır. Apriori algoritması veri kümesi içinde bulunan birliktelik kurallarını inceleyebilme ve veri kümesini adım adım keşfedebilme imkanı sağlamaktadır. Algoritma yapısında bulunan frekans değeri ilgili kelimenin toplamda ne kadar kullanıldığını göstermektedir. Bahsi geçen makalelerin anahtar kelimelerinin kullanılma sıklığı incelenerek ilk araştırma sorusu olan sosyal politikanın hangi alanlarda yoğunlaştığına ışık tutulmuştur. Bu aşamadan sonra, belirlenen uygun destek değeri ile birlikte kullanılmış olan anahtar kelimeler belirlenmiş ve bu kelimeler tablo halinde görselleştirilmiştir. Apriori algoritması yoluyla yapılan bu analiz sonucunda ikinci araştırma sorusuna cevap aranmıştır.

Excel’den alınan anahtar kelimeler üzerinde RapidMiner programıyla metin madenciliği gerçekleştirilmiştir. Metin madenciliğinde anahtar kelimeler “Nominal to Text” aracı ile önce metin haline çevrilmiştir. Ardından “Process Document From Data” aracı ile küçük harflere dönüştürülmüş, sonrasında anahtar kelimeler dilbilimsel kelimelere ayrıştırılarak hangi kelimenin hangi makalede geçtiği konusunda bir matris oluşturulmuştur. Bu matris ile Türkçe makalelerde 127, yabancı makalelerde ise 603 farklı anahtar kelimenin geçtiği tespit edilmiş olup bu makalelerden true veya false ifadelerine göre BiNominal değerler bulunmuştur. Bu değerler ile öncelikle FP-Growth algoritması kullanılarak benzer kelimelerin makaleler üzerinde frekans değerleri hesaplanmıştır (Han, Pei ve Yin, 2000).

Şekil 1. Rapid Miner Birliktelik Kuralları Çıkarımı

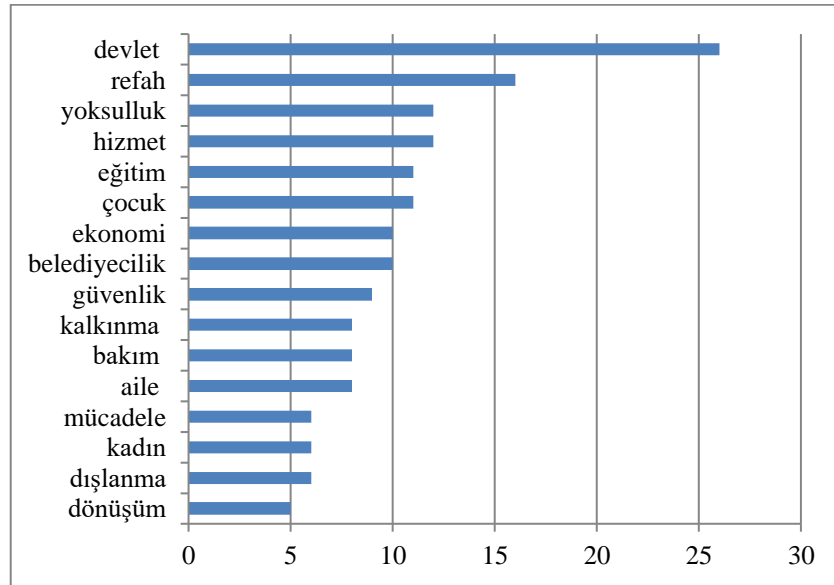
FPGrowth algoritması öznitelikler arasındaki, bir diğer ifadeyle anahtar kelimeler arasındaki frekans desenini ortaya çıkarmaktadır. Frekans değerler daha sonra birliktelik kurallarını çıkarmak için

kullanılmıştır. Birliktelik kuralları algoritmasının temel yaklaşımı, eğer k-öge kümesi minimum destek ölçütünü sağlıyorsa, bu kümenin alt kümeleri de minimum destek ölçütünü sağlar şeklindedir. Minimum destek ölçütü için FPGrowth algoritmasında bir parametre mevcuttur. Bu destek parametresine göre minimum desteği sağlayan öznitelikler kombinasyonu frekans desenini oluşturmaktadır. Bu birlikteliklerin doğruluğu ise güven ölçütü ile ifade edilmektedir (Çelik, Akçetin, Herand, Yaldir, Engin ve Özdemir, 2015).

3. BULGULAR

Şekil 2 ve 3'teki veriler, ilk araştırma sorusu olan 2009-2019 yıllarında Ulakbim veri tabanı ve Science Direct veri tabanındaki sosyal politika konularında hangi alanların öne çıktığına işaret etmektedir.

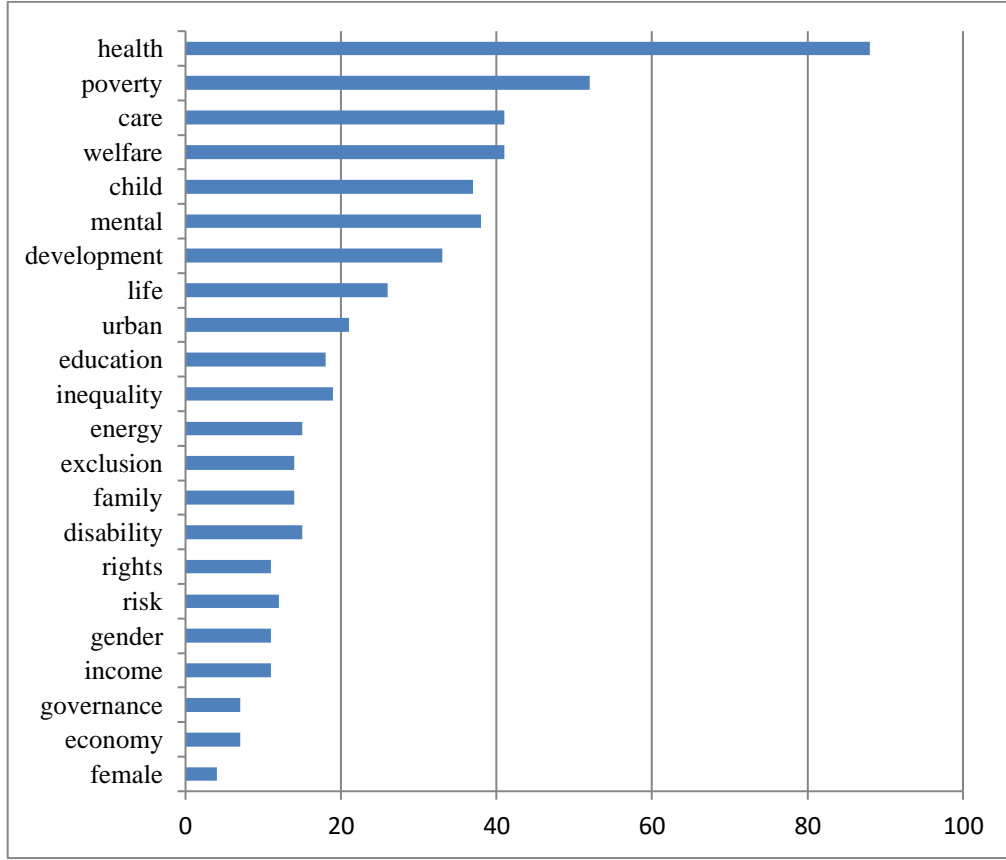
Şekil 2 Ulakbim Veri Tabanında Yayınlanan Makalelerin Konu Başlığına Göre Sayısı

Şekil 2'ye bakıldığında öncelikle devlet ve refah kavramlarının yoğun şekilde kullanılıyor olması, sosyal politika konusundaki Türkiye'deki tartışmaların "refah devleti" ekseninde gerçekleştiğini göstermektedir. Ulakbim veri tabanındaki çalışmalarda; refah devletinin kavramsal çerçeveyi belirleyen ve en çok kullanılan kavram olması sebebiyle sosyal politikaya geniş bir zemin yaratan devlet anlayışının, sosyal politikaya öncülük etmeye devam ettiği ya da refah devletindeki gerilemenin sosyal politikaya etkilerinin dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Hizmet kavramı da yine sıklıkla kullanılmakta ve sosyal hizmetler konusuna dikkat çekilmektedir. Sosyal politikanın en temel konularından sağlık kavramına ise rastlanmamaktadır. Yoksulluk, çocuk, aile, kadın, dışlanma, bakım gibi sosyal politikaya ilişkin temel dezavantajlı gruplar ya da başlıklar, Şekil 2'de yer almakla birlikte beklentimizin aksine kadın, aile, bakım ve dışlanma gibi konular alt sıralarda yer almıştır. Ekonomi ve kalkınma kavramlarının sıkça kullanılması ve en temel sorunlardan biri olan yoksulluk kavramının üst sıralarda

yer alması da, Türkiye’de konuya yaklaşımın ekonomik eksenli olduğunu göstermektedir. Belediyecilik kavramı ise, yerel yönetimlerin sosyal politikanın dönüşümündeki etkisini irdelemektedir.

Şekil 3 Science Direct Veri Tabanında Yayınlanan Makalelerin Konu Başlığına Göre Sayısı

Science Direct veri tabanındaki makalelerde ön plana çıkan 22 kavrama bakıldığında açık ara üstünlükle “sağlık” kavramının gündeme alındığı görülmektedir. Oysaki Ulakbim veri tabanında bu kavram ön plana çıkmamaktadır. Sonrasında Ulakbim’de de sıklıkla üzerine çalışma yapılan yoksulluk kavramı üzerinde durulmaktadır. Yoksulluğun yanı sıra eşitsizlik, refah, çocuk (refahı), yaşam, eğitim, bakım, aile ve dışlanma gibi temel konular yer almaktadır. Bunların dışında ekonomi, gelir, enerji ve kalkınma gibi ekonomik temelli yaklaşımlara da yer verildiği görülmektedir. Sağlıkla ilgili olarak engellilik ve mental kavramına da yer verildiği ve makalelerde zihinsel engellilik ve sağlık sorunlarının sosyal politikanın merkezine alındığı ifade edilebilir. Cinsiyet konusu ise, Ulakbim veri tabanı sonuçlarına benzer şekilde son sıralarda yer almakta olup çalışan anne üzerine yapılmış çalışmalar göze çarpmaktadır.

Tablo 1’de ise, 2009-2019 yılları arasında Ulakbim ve Science Direct veri tabanlarında yayınlanan sosyal politikaya ilişkin makalelerden elde edilen anahtar kelimeler üzerine uygulanmış birliktelik kuralları tek tablo şeklinde mukayeseli olarak gösterilmektedir. Bu tabloda birliktelik kuralı taşıyan kavramlar, mukayeseye imkan tanıyacak şekilde bir arada sunulmaktadır.

Tablo 1 Birliktelik Kuralları

Anahtar Kelimeler	ULAKBİM	SCIENCE DIRECT
Aile	devlet, dışlanma, çocuk, erken bakım hizmetleri, refah, yaşlı bakımı, kadın, iş yaşam dengesi	çalışma, anne, bekâr, eksik istihdam
Bakım	devlet, çocuk, refah rejimi, aile, Avrupa, erken çocukluk bakımı	annelik, birincil
Belediyecilik	devlet, yardım, küreselleşme, yerel yönetimler, kent, ekonomi, toplumsal	---
Çevre (Çevresel)	----	adalet, sağlık, ekolojik sistem, etik
Çocuk	refah, bakım, aile, refah devleti, devlet bakımı, işçi	sağlık, anne, yetişkin, çalışma, kalkınma, yoksulluk, komşuluk, okul, subjektif
Devlet	refah, dezavantajlı, reform, belediyecilik, bakım, güvenlik, aile, liberalizm, kapitalist, çocuk, refah devleti	Avrupa, refah, kümelenme, eşitsizlik, sağlık, yasa, komünist
Dışlanma	refah devleti, güney Avrupa rejimi, yardım, yoksulluk, kalkınma	ulaşım, dezavantajlı
Eğitim	kalkınma, ekonomi, Atkinson eşitsizlik endeksi	yüksek, temel
Engelli (Engellilik)	iş, istihdam, belediye hizmetleri, hak temelli, iş, yerel yönetimler	zihinsel, sağlık, politikalar, zihinsel
Göçmen (Göç)	işgücü, uluslararası, düzgün iş	sağlık, katılım, pasifik, Asyalılar
İstihdam	yardım, işgücü piyasası, göç	---
İşgücü	---	piyasa, gelir dağılımı
Kadın	iş yaşam dengesi, aile, toplumsal cinsiyet, bakım	katılım
Mücadele	yoksulluk, terör, yardım, kurumlar arası	---
Refah	iş yaşam dengesi, çocuk, sağlık rejimleri, yerel yönetimler, yoksulluk, muhtaçlık, yardımlar	sağlık, eşitsizlik, çocuk, koruma, Avrupa, kriz, sistemler, vergi, modeller, nakit, şartlı transfer
Risk	refah devleti, güvenlik, kapitalist, dönüşüm, refah	genç, koruyucu, alkol
Sağlık	sigorta, refah devleti, reform, emeklilik, güvenlik, adalet, Türkiye	politika, nüfus, kadın, Avrupa, ölüm oranı, bakım, yasalar, eşitlik, hizmetler, esenlik, reform, epidemiyoloji, eşitsizlik, zihinsel, depresyon
Yaşlı	bakım hizmetleri, neo liberal	---
Yetişkin	çalışma, iş eğitimi, iş sağlığı güvenliği eğitimi	----
Yoksulluk	mücadele, yardım, kurumlar	program, politika

Elde edilen bu örüntüler, hangi başlıkların diğer hangi konularla birlikte kullanıldığına ilişkin ikinci araştırma soruna cevap aramaktadır. Bu soru aslında, her iki veri tabanında yer alan makalelerde bu konuların hangi yönlerine vurgu yapıldığını göstererek, yaklaşım ve anlayış farklılıklarını da ortaya koymaktadır.

Her başlığı tek tek ele almaktansa bazı önemli noktalara değinmekte yarar bulunmaktadır. 20 farklı kavramın ele alındığı tabloda bu kavramlardan Ulakbim veri tabanında 18i, Science Direct veri tabanında ise 15'i diğer kavramlarla örüntü oluşturmaktadır. Ulakbim veri tabanındaki makalelerde yer alıp da Science Direct veri tabanındakilerde örüntü oluşturmayan 5 kavram bulunmaktadır. Bunlar; belediyecilik, istihdam, mücadele, yaşlı ve yetişkin kavramlarıdır. Belediyecilik, sosyal refah devleti

anlayışı çerçevesinde özellikle yerel yönetimlerin sosyal politikaya yönelik katkıları açısından değerlendirilmektedir. İstihdam konusu ise sosyal yardımlar, göç ve işgücü piyasası çerçevesinde ele alınmakta olup makaleler incelendiğinde işgücü piyasasında dezavantajlı grupların istihdamı ön plana çıkmaktadır. Mücadele kavramı ise, yoksulluk başta olmak üzere pek çok alanda Ulakbim veri tabanındaki yazarlar tarafından sevilen ve tercih edilen bir kavram ve anahtar kelime olarak çeşitli birliktelik kurallarına sahiptir. Yaşlılık, bakım hizmetleri ve neo-liberal politikalarla ilişkiliyken, yetişkinlik ise eğitim ve iş sağlığı güvenliği gibi kavramlarla ilgilidir.

Buna karşılık Science Direct veri tabanındaki makalelerde yer alıp da Ulakbim veri tabanında yer almayan 2 kavramdan bahsetmek gerekmektedir. Bunlar; çevre (çevresel) ve işgücüdür. Bunlardan özellikle çevre konusu dikkat çekicidir. Adalet, sağlık, ekoloji ve etik kavramlarıyla birliktelik kuralları içeren bu kavramın Ulakbim veri tabanında yer almaması, çevreye ilişkin konuların sosyal politikayla bağlantılı olarak ele alınmadığını, bir anlamda ihmal edildiğini ya da sosyal politikadan bağımsız bir konu olarak görüldüğünü göstermektedir.

Dikkat çekici bakış farklılıkları görülen kavramlardan birisi de “çocuk”tur. Bu kavram; Ulakbim veri tabanındaki makalelerde refah devleti ve bakımla ilişkilendirilirken, Science Direct veri tabanındaki makalelerde ise; sağlık, anne, yetişkin, çalışma, kalkınma, yoksulluk, komşuluk ve okul gibi çok farklı boyutlarla ilişkili olarak çalışılmaktadır.

Dışlanma kavramı da Ulakbim veri tabanında refah rejimleri, kalkınma, yoksulluk kavramlarıyla bağlantılıyken, Science Direct veri tabanında ise ulaşım ve dezavantajlılık gibi kavramlarla ilişkilidir.

Engellilik konusu da Ulakbim veri tabanında yerel yönetimler, hak temelli yaklaşımlar, iş ve istihdam çerçevesinde belediyeçilik ve işgücü eksenli ele alınırken, Science Direct veri tabanında zihinsel sağlık ve politikalar kapsamında incelenmektedir.

Sosyal politikanın temel konusu olan sağlık ise birliktelik kuralları açısından en farklı kavramlardan biri olarak göze çarpmaktadır. Ulakbim veri tabanında yer alan çalışmaların refah devleti, sigorta, emeklilik, adalet gibi kavramlarla bağlantılı olduğu söylenebilir. Science Direct veri tabanındaki çalışmalar ise oldukça farklı kavramlarla birliktelik kuralı içermektedir. Buna göre Science Direct veri tabanındaki makalelerde sağlık konusu; politika, nüfus, kadın, Avrupa, ölüm oranı, bakım, yasalar, eşitlik, hizmetler, esenlik, reform, epidemiyoloji, eşitsizlik, zihinsel ve depresyon gibi daha geniş ölçekli bir şekilde incelenmektedir denebilir.

4. SONUÇ

Metin madenciliği yöntemi; Türkiye’de ve uluslararası düzeyde sosyal politikaya dair yazılan akademik çalışmaların yönelimlerinin ve kullanılan kavramlar üzerine uygulanan birliktelik kurallarının mukayeseli olarak farklı bir boyutta incelenmesine imkan tanımıştır. Yapılan çalışmada günümüzde toplumun çeşitli kesimlerinin karşılaştığı sorunlara bağlı olarak sosyal politikanın ilgi alanlarının temel

5 alanı olan eğitim, sağlık, tam istihdam, toplu konut ve sosyal sigortalar yoluyla yoksullukla mücadeleden -bu alanları da ihmal etmeden- farklı konulara da uzandığı görülmektedir.

İlgi alanlarındaki farklılıkların yanı sıra bu çalışmalarda yer alan kavramların birliktelik kuralları açısından analizi yapıldığında da her iki veri tabanında yer alan makalelerde farklı sonuçlarla karşılaşılmıştır. Yapılan çalışmanın en büyük kısıtı sadece iki veri tabanını incelemesi ve son yılları kapsamasıdır. Ancak bu verilerden hiç şüphesiz sosyal politika alanına ilişkin önemli dersler çıkarılabilir. Örneğin Ulakbim veri tabanında hiç yer almayan ancak Science Direct veri tabanındaki makalelerde üzerinde çalışılan çevresel faktörler üzerine Ulakbim veri tabanında da yayınlar yapılabilir. Ayrıca birliktelik kuralları üzerine yaptığımız çalışma, ileride sosyal politika alanında yazılacak makalelerde farklı boyutlar üzerine yoğunlaşılmasına bir başka deyişle konuların farklı kavramlarla birliktelik kuralı taşımaya da yol açabilir.

Sosyal politikanın alanı hiç şüphesiz bu çalışmalardan ibaret değildir. İncelenen makaleler dışında çeşitli kitap/kitapta bölüm, tez vb. ele alınan farklı alanlar da, gelecekteki araştırmaların konusu olmalıdır. Farklı sosyal sorunlar ve yeni sosyal politika araçları da araştırılarak değerlendirmeye alınmalıdır. Sosyal sorunlara, suç ve sosyal politika konusu örnek verilebilirken (Wincup 2013, Boutellier 2001), sosyal politika araçlarına ise sağlık, eğitim, dışlanma vb. konuların çözümünde toplumu bütünleştirici bir sosyal politika aracı olarak spor (Yerlikaya ve Öcal, 2015) örnek verilebilir. Hiç kuşkusuz bu örnekleri çoğaltmak ve yenilerini ortaya koyabilmek mümkündür. Sonuç olarak bu çalışmanın, literatüre ve artan sosyal sorunlara yönelik farklı boyutları kapsayan yeni çalışmaların yapılmasına katkı sağlaması umut edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akan, T. (2011), “Sosyoloji, Politika ve Ekonomi (SPE) Bölümlerine Doğru: Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümlerinin Yeniden Yapılanmasına İlişkin Bir Model Önerisi”, İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 3: 30-48.
- Alcock, P. (2011), “Sosyal Politikanın Konusu” (içinde) Sosyal Politika, (Der. P. Alcock, M. May ve Karen Rowlingson), çev. B. Yıldırım), Siyasal Kitabevi, Ankara, 15-24.
- Aykaç, M. ve Güllü, G. (2006), “Avrupa’da İşsizlik ve Emek Piyasalarının Performansı”, Stratejik Öngörü Dergisi, 8: 24-47.
- Bingöl, U. (2017), “Türkiye’de 2005-2015 Dönemi Sosyal Politika Temel Konularını Esas Alan Akademik Yayınların ve Hükümet Programlarının Nitel Analizi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Boutellier, H. (2001), “The Convergence of Social Policy and Criminal Justice”, European Journal on Criminal Policy and Research, Kluwer academic Publishers, Netherlands, 9: 361-380.
- Bozkır Serdar, A. (2014), “Sosyal Politika Kavramı, Tarihsel Gelişimi ve Türkiye’de Sosyal Politika”, (Ed. Aysel Tokol ve Yusuf Alper), Sosyal Politika, Dora Basım Yayın, 5. Baskı, Bursa.

- Çelik, U., Akçetin, E., Herand D., Yaldır A., Engin M. ve Özdemir, Ş. (2015), “Yönetim Bilişim Sistemleri Alanında Metin Madenciliği ile Bilgi Haritalama”, TBD, Bilişim 2015 Bildiriler Kitabı, 118-122.
- Gümüş, İ. (2018). “Tarihsel Perspektifte Refah Devleti: Doğuş, Yükseliş Ve Yeniden Yapılanma Süreci”, *Journal of Political Administrative and Local Studies*, 1 (1): 33-66.
- Han, J., Pei, J. ve Yin, Y. (2000), “Mining Frequent Patterns without Candidate Generation”, In Proc. 2000 ACM SIGMOD Int. Conf. Management of Data (SIGMOD'00), Dallas, TX, 1–12.
- ILO (2000), “Introduction: Social Policy and Social Protection”, *ILO International Review*, 138 (2): 113-117.
- Koray, M. (2013), “Akademik Alanda Sosyal Politika Nereye?”, *Çalışma ve Toplum*, 2013, 1: 15–40.
- Makal, A. (2014), “Türkiye’de Akademiye Sosyal Politika Geleneğinin Doğuşu ve Gelişimi Üzerine Tarihsel Bir Yeniden Değerlendirme”, *Çalışma ve Toplum*, 2014, 2: 17–30.
- Maydell B. von, Borchardt K., Henke K.-D., Leitner R., Muffels R., Quante M., Rauhala P.-L., Verschraegen G. ve Żukowski M. (2006), “Enabling Social Europe”, Berlin, Heidelberg: Springer.
- Öçal, M. ve Korkmaz, A. (2018a), “Türkiye’de Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümlerinin Yeniden Yapılanma Sorunsalı Üzerine Bir Araştırma”. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 20 (4):163–181
- Özdemir, S. (2009), “Küreselleşme ve Refah Devletleri Üzerindeki Etkileri”, *Sosyal Siyaset Konferansları*, 57: 55-86.
- Özgüler, V.C. (2020), “Türkiye’de Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Lisansüstü Tezlerinin “Sosyal Politika” Bağlamında Değerlendirilmesi”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 78: 1-44.
- Taşçı, F. (2017), “Türkiye’de Sosyal Politika ve Dönüşüm: Zihniyet, Aktörler, Uygulamalar”, Seta.
- Tuna, O. ve Yalçıntaş, N. (1994), “Sosyal Siyaset”, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Wincup, M. (2013), “Understanding Crime and Social Policy”, Bristol, Policy Press.
- Yerlikaya, B. ve Öcal, A.T. (2015), “Sports as a Social Policy Tool in Turkey”, *British Journal of Arts and Social Sciences*, 20, 1, 38-56.
- Yorgun, S. (2009), “Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümleri’nde Tez Konuları ve Paradigma Değişiklikleri”, *Çalışma ve Toplum*, 2009, 1: 45–60.